

האשה רבה פרק עשירי יבמות

גא א מיי' פ'ד מה'י
 חסוה ה' יד סמג
 עשין מ' קו"ט ע"ש
 סימן מד סוף ז :

גב ב מיי' ט"ז מה'י
 יבמה ה' יד סמג
 לאוין קט טו"ט ע"ש
 סימן קט סוף ט :

גג ג טס סוף ט :

גד ד מיי' פ"ו מה'י
 חסוה ה' יד סמג
 עשין מ' קו"ט ע"ש
 סימן ט סוף ו ע"ש
 מ"מ וכו' :

דמיחלפא באשה שהלך בעלה למדינת הים או ללמא נישאו וה"ה זוט ומסויע לרב המנוגל אי"כ בעי למימר דהיה משנה אחת כדכונן לר' עקיבא הא ודאי אסורה ליבם אפילו מאן דלית ליה רב המנוגל כדמוכח בטובה בפרק היה מביא (דף י"ה: וס) ובההיא משנה קתני כל הדרכים האלו זה אלמא או ממזר לרבנן מיבמה ור"י דההיא הו' ממזר מדרבנן משום דמיחלפא באשה שהלך בעלה אבל מתני' משמע ליה דהו' ממזר מדאורייתא מדקתני סיפא אמרו לה מת בעליך ובשאת כו' והאחרון אינו ממזר ור"י רישא ממזר מדרבנן האחרון אחאי אינו ממזר דכי היכי דקפסוה גבי בעל ה"ל קפסי לה לגבי בעל דלפלו אחר שמת בעלה או גירסה אסור בה והולד ממזר ממנו ור"י מיירי בשאלת בעדים ולכן לא קפסוה א"כ כרישא למה קפסו לגבי יבמה ואין להקשות כיון דלרבנן נמי הו' ממזר מיבמה מדרבנן היכי קאמר לעיל סוף פ"ק (דף מו: וס) בני נרות מביא ליה לכס עהם ובשאת גדולים אפי' לב"ש שהיו בני יבמה לשוק דההיא שאלה בשאלת בטעות אלמא בבורחא כ"ד ואין עומדת ללמא כלל דלא שייך טעמא דמיחלפא באשה חלל דוקא בשאלת בטעות שעומדת ללמא ובידוש' מוקי לההיא דגיטין כ"י עקיבא ואמר ר"י דירושל' אחי כלישנא קמא דרב גידל דבסבוק דלמר יבמה קדושין ובסוף אין בה דנשואין נמי לא חסרי לה איבם לית ליה דרב המנוגל וכיון דבמזיד בטעות לא מיחסרה בגשו'י שוגג נמי לא גזרו וליכא למגזרי שמה יאמרו חז"ל ונשא זה נמלא מחזיר חלונתו דאזי אפילו באשה לא חיישינן להכי אלא משום קנס דהא בנתקשה ונשואין לחזור לו ולא חיישינן להכי משום דלא קנסינן לה ולא חיישינן נמי להכי ליבמה דמיחלפא באשה שהלך בעלה למדינת הים ולהכי ליבמה על כרחיך היה דהזורק (גיטין דף פ: וס) כ"ר"ע והא דלמר לקמן (דף ז"ד.) בסוגיא דעד אחד ביבמה מהו ל' עקיבא אילטרין ד"ס (ד) הואיל ואמר רבי עקיבא יש ממזר מיבמה חיישינן לקלוקלא (ורייקא) משמע לרבנן ליכא לקלוקלא בשאלת לשוק בטעות טעות לאו משום דרב המנוגל ולאו משום דמיחלפא ע"כ הוה סוגיא לא אחי כסתמא דה"ש דגיטין אלא כלישנא קמא דרב גידל וכירושלמי אי נמי פשיטא להו כיון (א) דרגילה הוא דסביא ליה טפי מדרחמא ליה סברא דלא חיישינן אלא חלקולא דאורייתא אט"ג דבעלמא חיישינן חלקולא דרבנן מדע דהא מסיק דאפילו לקלוקלא דאורייתא לא חיישינן הלכך אין חימה אי לא חילטרין ליה לאשמועינן דחלקולא דרבנן לא חיישינן ומראה לר"י כתי' לישני בתראי דרב גידל דהולד ממזר לרבנן כסוגיא דגיטין (דף פ: וס) אט"ג ליתא לרב המנוגל כדלמרינן בטובה (דף י"ה: וס) מ"מ מטעם דמחלפא הו' ממזר מדרבנן ואפילו אם תמלא לומר דהלכתא כלישנא קמא דרב גידל וכירושלמי דרבנן לא הו' ממזר מ"מ תלא וכן פסק ר"ח רב אלפס דאפי' יש לה כמה בניי תלא ואפי' לרבנן וכן יש בירושלמי דמוקי מתני' דגיטין כ"ר"ע אבל תמיהים חומרים אין ממזר מיבמה אבל ללמא תלא ובש"ש לה בניי איירי דהא קאמר התם תלא מזה ומזה ושלא עשר דרב זה ודלא כה"ג דמחלקי בין יש לה בניי לאין לה בניי ויש ספרים שכתבו בהם לקמן כל לשון ה"ג:

בטניויתו - מחוך פניו דעתו שאין אנו יודעים פ"ה המקרא: אי ללאו הוא דלמא - הרי הוא כשאר חייבי לאוין ותפסי בה קדושין: אם היה יבמה כהן - זו נישאת לשוק בעד אחד או בשני עדים שאמרו לה מת בעליך ואחר כך מת בךך ואמר שמואל בעיה גט וכו' ליהיב תורה אור לה גיטא שמואל על היבם שהו' כהן משום גירובה: עולג לה - יבם ושירא לבעלה: וסוהרה לו - ליבם: נשואין יש בה - קס"ד לענין גט דלס מיסת לור שאמרו לה מת בעליך וחל"כ בךך לריבה גט: בנות - דהו' כונות ומיחסרה איבם כרב המנוגל ורב אחי דלמר לעיל נותן לה שני גט והסוהרה לו לית ליה דרב הרב המנוגל: דלמאר מעיקרא - נשואין יש בה לענין גט ולאו משום דקדושי ניהו אלא משום דאי מפקעת לה בלא גט אחי למימר נמי באשה שהלך בעלה למדינת הים ויבמה ע"פ כ"ד בעד אחד תלא בלא גט אבל כדמקשה לא בעיה גיטא אלא דאשך איבם גופה כדמקשה על פי כ"ד בעד אחד תלא בלא גט כדקאן אט"ג שנתן לה האחרון גט לא פסלה מן הכהונה: נמנו וגמרו פו' - דרשין לא תהיה לא תהא בה הויה: איבם מקודש - כיון דהשתא לא תפסי בה קדושי לקמייה נמי לא תפסי דאין אדם מקנה דבר שגלה לא לעולם: מי משכחת מרגינתא - אי לאו דלמרי לך לא הויה מסיק אדעתך דטעמא משום דלא תפסי בה קדושי השתא הוא אלא (ב) דאין מקנה דבר שלא בא לעולם ואפילו יש בירו לשבות עכשיו: אמר ליה ריש לקיש - לרבי יוחנן:

אמר רב מנין *שואין קדושין תופסין ביבמה שנאמר לא תהיה אשת המת החוצה לאיש ור לא תהא בה הויה לור ושמואל אמר בעניויתו צריכה גט מספקא ליה לשמואל האי לא תהיה אשת המתא ללאו היא דאתא אי דלא תפסי בה קדושין הוא דאתא אמר ליה רב מרי בר רחל לרב אשי הכי אמר אמימר יהלכה כוותיה דשמואל אמר רב אשי השתא דאמר אמימר הלכתא כוותיה דשמואל אם היה יבמה כהן חולץ לה ושריא ליה איתגורי איתגור אי"כ מצינו *הומא נשבר אלא אם היה יבמה ישראל נותן לה שני גט והותרה לו אמר רב גידל אמר רב חייא בר יוסף אמר רב יבמה קדושין אין בה נשואין יש בה אי קדושין ונשואין אין בה ואיבעית אימא מאי נשואין יש בה בנות כדרב המנוגל דא"ר המנוגל *שומרת יבם שוינתה אסורה ליבמה ואי בעית אימא לעולם כדאמרן מעיקרא קדושין אין בה נשואין יש בה דמיחלפא באשה שהלך בעלה למדינת הים א"ר ינאי בחבורה נמנו וגמרו אין קדושין תופסין ביבמה אמר ליה רבי יוחנן רבי לא משנתנו היא זו דתנן *האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שאתגירי לאחר שתתגירי לאחר שאשתחרר לאחר שתשתחררי לאחר שיתמות אחותך או לאחר שיחלוץ לך יבמך אינה מקודשת א"ל *אי לאו דלאו לך חספא מי משכחת מרגינתא תותיה א"ל ריש לקיש אי לאו דקלסך גברא רבה הוה אמונא לך אנא *מתניתין רבי עקיבא היא קדושין תופסין בחייבי לאוין ואי ר"ע כי אמר לה לאחר שיחלוץ לך יבמך יתפסי בה קדושי דהא שמעינן ליה לרבי עקיבא דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם דתנן קונם

לעיל י"ג: [ע"ש לקמן זו:]
 ומכר לעיל מע"י]

תלה פ"ב מ"ו כחובות
 י"א: לו לט: גיטין סג:
 סוטה טו: כ"ק לת: גט:
 ע"י כ: מה: ד']

לעיל פ"ה לקמן לה: לו:
 גיטין פ: סוטה י"ה:

כ"ט טו: קדושין סג:
 כחובות מה:

כ"ט יז: מכות כ"ה: ועי'
 חו"ט כ"ט ס"ד לה"י ל"א:

לעיל י: ו' ע"י]

הגרות הב"ח

(ב) ש"י ד"ה מי משכחת
 וכו' אלא משום דאין
 (ג) ד מ"ק ד"ה דבר:
 (ד) חו"ט י"ז (ב) בעמוד
 (סוטה) זכ"ל כו' דמלתא
 דמקדש תמימה הואיל ואמר
 ר"ע יש ממזר מיבמה
 חיישא לקלוקלא משמע
 כ"ל וכן בסוף (ג) בא"ד
 כיון דרגילות הוא:
 (ד) ר"ה נותן וכו' חוטא
 נשכר ו ד ו ק"ל נקדש
 אכל אש נשאת: (א) בא"ד
 אח"כ דמקדשת כמזיד:

תוספות חד מקמאי

אמר רב יהודה אמר
 רב יבמה קדושין אין
 בה נשואין יש בה
 בהגהות באשה שהלך
 בעלה למדינת הים, פ"י
 קדושין אין בה וסוהרה
 לחזור ליבם (ג) נשואין
 ש[ח] בה[ו] ואסורה לחזור
 ליבם דמחלפא באשה
 אחרת שהלך בעלה
 למדינת הים כדלמרי כ"י
 וכו' בגמ' קדושין אין
 בה נשואין וכו' חוטא
 נשכר ו ד ו ק"ל נקדש
 אכל אש נשאת: (א) בא"ד
 אח"כ דמקדשת כמזיד:

גמ' אמר רבי ינאי
 בחבורה נמנו וגמרו כו'
 עשין ז' סוטה כ"ה ע"כ:

דמיחלפא באשה שהלך בעלה למדינת הים או ללמא נישאו וה"ה זוט ומסויע לרב המנוגל אי"כ בעי למימר דהיה משנה אחת כדכונן לר' עקיבא הא ודאי אסורה ליבם אפילו מאן דלית ליה רב המנוגל כדמוכח בטובה בפרק היה מביא (דף י"ה: וס) ובההיא משנה קתני כל הדרכים האלו זה אלמא או ממזר לרבנן מיבמה ור"י דההיא הו' ממזר מדרבנן משום דמיחלפא באשה שהלך בעלה אבל מתני' משמע ליה דהו' ממזר מדאורייתא מדקתני סיפא אמרו לה מת בעליך ובשאת כו' והאחרון אינו ממזר ור"י רישא ממזר מדרבנן האחרון אחאי אינו ממזר דכי היכי דקפסוה גבי בעל ה"ל קפסי לה לגבי בעל דלפלו אחר שמת בעלה או גירסה אסור בה והולד ממזר ממנו ור"י מיירי בשאלת בעדים ולכן לא קפסוה א"כ כרישא למה קפסו לגבי יבמה ואין להקשות כיון דלרבנן נמי הו' ממזר מיבמה מדרבנן היכי קאמר לעיל סוף פ"ק (דף מו: וס) בני נרות מביא ליה לכס עהם ובשאת גדולים אפי' לב"ש שהיו בני יבמה לשוק דההיא שאלה בשאלת בטעות אלמא בבורחא כ"ד ואין עומדת ללמא כלל דלא שייך טעמא דמיחלפא באשה חלל דוקא בשאלת בטעות שעומדת ללמא ובידוש' מוקי לההיא דגיטין כ"י עקיבא ואמר ר"י דירושל' אחי כלישנא קמא דרב גידל דבסבוק דלמר יבמה קדושין ובסוף אין בה דנשואין נמי לא חסרי לה איבם לית ליה דרב המנוגל וכיון דבמזיד בטעות לא מיחסרה בגשו'י שוגג נמי לא גזרו וליכא למגזרי שמה יאמרו חז"ל ונשא זה נמלא מחזיר חלונתו דאזי אפילו באשה לא חיישינן להכי אלא משום קנס דהא בנתקשה ונשואין לחזור לו ולא חיישינן להכי משום דלא קנסינן לה ולא חיישינן נמי להכי ליבמה דמיחלפא באשה שהלך בעלה למדינת הים ולהכי ליבמה על כרחיך היה דהזורק (גיטין דף פ: וס) כ"ר"ע והא דלמר לקמן (דף ז"ד.) בסוגיא דעד אחד ביבמה מהו ל' עקיבא אילטרין ד"ס (ד) הואיל ואמר רבי עקיבא יש ממזר מיבמה חיישינן לקלוקלא (ורייקא) משמע לרבנן ליכא לקלוקלא בשאלת לשוק בטעות טעות לאו משום דרב המנוגל ולאו משום דמיחלפא ע"כ הוה סוגיא לא אחי כסתמא דה"ש דגיטין אלא כלישנא קמא דרב גידל וכירושלמי אי נמי פשיטא להו כיון (א) דרגילה הוא דסביא ליה טפי מדרחמא ליה סברא דלא חיישינן אלא חלקולא דאורייתא אט"ג דבעלמא חיישינן חלקולא דרבנן מדע דהא מסיק דאפילו לקלוקלא דאורייתא לא חיישינן הלכך אין חימה אי לא חילטרין ליה לאשמועינן דחלקולא דרבנן לא חיישינן ומראה לר"י כתי' לישני בתראי דרב גידל דהולד ממזר לרבנן כסוגיא דגיטין (דף פ: וס) אט"ג ליתא לרב המנוגל כדלמרינן בטובה (דף י"ה: וס) מ"מ מטעם דמחלפא הו' ממזר מדרבנן ואפילו אם תמלא לומר דהלכתא כלישנא קמא דרב גידל וכירושלמי דרבנן לא הו' ממזר מ"מ תלא וכן פסק ר"ח רב אלפס דאפי' יש לה כמה בניי תלא ואפי' לרבנן וכן יש בירושלמי דמוקי מתני' דגיטין כ"ר"ע אבל תמיהים חומרים אין ממזר מיבמה אבל ללמא תלא ובש"ש לה בניי איירי דהא קאמר התם תלא מזה ומזה ושלא עשר דרב זה ודלא כה"ג דמחלקי בין יש לה בניי לאין לה בניי ויש ספרים שכתבו בהם לקמן כל לשון ה"ג:

אמר רב מנין *שואין קדושין תופסין ביבמה שנאמר לא תהיה אשת המת החוצה לאיש ור לא תהא בה הויה לור ושמואל אמר בעניויתו צריכה גט מספקא ליה לשמואל האי לא תהיה אשת המתא ללאו היא דאתא אי דלא תפסי בה קדושין הוא דאתא אמר ליה רב מרי בר רחל לרב אשי הכי אמר אמימר יהלכה כוותיה דשמואל אמר רב אשי השתא דאמר אמימר הלכתא כוותיה דשמואל אם היה יבמה כהן חולץ לה ושריא ליה איתגורי איתגור אי"כ מצינו *הומא נשבר אלא אם היה יבמה ישראל נותן לה שני גט והותרה לו אמר רב גידל אמר רב חייא בר יוסף אמר רב יבמה קדושין אין בה נשואין יש בה אי קדושין ונשואין אין בה ואיבעית אימא מאי נשואין יש בה בנות כדרב המנוגל דא"ר המנוגל *שומרת יבם שוינתה אסורה ליבמה ואי בעית אימא לעולם כדאמרן מעיקרא קדושין אין בה נשואין יש בה דמיחלפא באשה שהלך בעלה למדינת הים א"ר ינאי בחבורה נמנו וגמרו אין קדושין תופסין ביבמה אמר ליה רבי יוחנן רבי לא משנתנו היא זו דתנן *האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שאתגירי לאחר שתתגירי לאחר שאשתחרר לאחר שתשתחררי לאחר שיתמות אחותך או לאחר שיחלוץ לך יבמך אינה מקודשת א"ל *אי לאו דלאו לך חספא מי משכחת מרגינתא תותיה א"ל ריש לקיש אי לאו דקלסך גברא רבה הוה אמונא לך אנא *מתניתין רבי עקיבא היא קדושין תופסין בחייבי לאוין ואי ר"ע כי אמר לה לאחר שיחלוץ לך יבמך יתפסי בה קדושי דהא שמעינן ליה לרבי עקיבא דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם דתנן קונם

גמ' אמר רבי ינאי
 בחבורה נמנו וגמרו כו'
 עשין ז' סוטה כ"ה ע"כ:

(א) נראה דל"ל דלא פבר עובדא כוחיה דרב דמיים אחיה אלא לריבה גט מראשון וכו'